

Mihin moraalia tarvitaan?

2.10.2017 12:46 [Kaj Granlund](#)

Kiltti ja tyhmä - lähde: Suden Pohjola

Moraali on käsityksiä ja käyttäytymissääntöjä siitä, mikä yhteisössä tulisi olla hyvää ja oikeaa toimintaa ja minkälainen toiminta on väärää. Se säätelee yksilöiden välisiä suhteita ja menee takaisin niihin peruskysymyksiin, joita jokaisen yhteisön on täytynyt ratkaista tavalla tai toisella.

Moraalisäännöt ovat erilaisia eri yhteiskunnissa. Perinteisesti moraali on ollut kytköksissä uskontoihin, mutta länsimaissa moraali on irtautunut perinteiden ”ankkureista” ja käsitteitä hyvästä ja pahasta muokkaavat niin hallitseva poliittinen suuntaus kuin media.

Hyvinvointiyhteiskunnan tulon myötä ihmisestä on tullut yhä enemmän itsekkyyttä korostava olento, joka tekee elämänsä valinnat kuten supermarketin asiakas. Epäitsekkyyttä, sankarillisuutta tai ihmisarvoa korostavien tekojen takana on vain joko itsekkyyys tai tyhmyys.

Erilaiset moraalikäsitteet korostuvat niiden tarpeellisuuden mukaan. 1950-luvulla Suomen maaseudulla liikkuneita kulkureita ei laitettu matkoihin yöstä vastaan, mutta tänään sisään pyrkivästä kulkurista soitetaan hätäkeskukseen.

1960-luvun alussa länsimaissa tapahtui murros, kun syntyi nk. hyvinvointiyhteiskunta. Siihen asti päivittäinen selviytymistaistelu oli hallinnut ihmisten elämää, mutta hyvinvointiyhteiskunnan tulo takasi jokaiselle kohtalaisen elintason riippumatta siitä, miten kohtalo kuljetti elämässä.

Hyvinvointiyhteiskuntamme vaikutus moraaliin on ollut nopeata.

Oikeudenmukaisuus on alkujaan tarkoittanut velvoitteiden ja oikeuksien tasapainoa, mutta nyt siitä poistui velvollisuus, koska yhteiskunta huolehtii ja jäljelle jäi oikeus vaatia kaikkea sitä, mitä kukin kuvittelee itselleen kuuluvan.

Solidaarisuus on tullut tarpeettomaksi muualla paitsi ay-liikkeen retoriikassa. Jos joku joutuu syrjään tai tarvitsee apua, sossu huolehtii ja valtio maksaa työttömyyskorvausta.

Vanhempien kunnioitusta ei tarvita, vaan vanhainkodit ovat heitä varten.

Vain yksi sääntö on vuosituhansien saatossa säilynyt ennallaan ja jalostunut, nimittäin huolenpito (lapsista). Etenkin naisilla mikä tahansa merkki kärsimyksestä, laukaisee (lapsen) hoivavietin. Kärsimystä, kaipuuta tai huolta tulkitaan niin puheista kuin eleistä, ja oheisessa kuvassa (lähde: Suden Pohjola) näkyy sama koiraeläin, mutta kuvan vasemmassa puolikkaassa olen kallistanut sen päätä hieman. Huomaat varmasti eron hoivavietissä!

Jos oletamme, että moraalisäännösten ”määrä” on vakio, perinteisen yhteisön edellyttämien sääntöjen rapautuminen on kasvattanut hoivaviettiä ja johtanut *banaaliin hyvyyteen*. Kaikki elävät oliot, jotka onnistuvat vetoamaan ihmisten mielissä piilevään ”*hyvismiin*”, on suojeltava ja hoivattava. Loppujen lopuksi hoivattavia ovat jokainen, joka subjektiivisesti katsoen on uhri, valittaa tarpeeksi äänekkäästi tai muuten vaan katsoo TV-kameraa surullinen ilme kasvoillaan. Mukaan tulevat oikeat eläimet karpäsestä karhuun, piirrosfilmien smurffit ja majamehiläiset ja kaikenlaiset karvalelut.

Pahimmillaan ”*hyvismi*” on, kun yhteisön sääntöjä rikkovista rikollisista on tullut uhreja ja heidän uhreista vain hyvinvointiyhteiskunnan lastuja. Hoivataan murhamiehiä, varkaita ja raiskaajia. Ymmärretään heitä, koska ”heillä on niin paha olo” ja esimerkiksi raiskausten uhreja syyllistetään sanomalla: ”Mitäs kuljit ulkona ilman burhkaa.”

”*Hyvismi*” menee jo lain edellä, eli kirkko suojelee laittomasti maassa olevia ja laittomasti väärillä tiedoilla maahamme tullutta ei syytetä Rikoslain 16 luku 5, 7 tai 8 § mukaisesta rikoksesta, vaikka RL 16:7 tapauksessa jopa yritys on rangaistava.

Näin sivistynyt ja masokistisesti itseensä suhtautuva länsi vetää alahuulensa pään yli ja nielaisee.

Tätä kirjoitusta inspiroi sosiaalipsykologi Jonathan Haidtin kirja ”The righteous mind”